

Anglicisme „la modă” din sfera ocupațiilor actuale: *coach*, *coachee*, *coacher* și *coaching*

Alina-Paula Neamțu*

Fashionable Anglicisms Denoting Current Occupations: *Coach*, *Coachee*, *Coacher* and *Coaching*

Abstract:

Under the massive influence of English, Romanian vocabulary has enriched with a lot of words lately, especially nouns denoting activities and persons carrying them out. We can include in this category terms related to personal/ professional development and career such as *coach*, *coachee*, *coacher* and *coaching*, *trainer* and *training*, *mentor* and *mentoring*. Some of them adapt phonetically and/ or morphologically to the language they are borrowed in, others become a basis for derivation. The present study focuses on such loans in Romanian and questions their necessity taking into account that one can find enough terms to replace these anglicisms.

Keywords: loan words, English influence, verbal nouns, derivation, plural inflection, orthographic and/or morphological adaptation

Termenul de *coach/ coaching* a fost inițial folosit în domeniul sportului de performanță, având o largă răspândire în româna actuală. Dicționarele explicative și normative ale limbii române nu l-au înregistrat decât până de curând (DOOM3, 2021, ediție digitală) cu două intrări diferite: una desemnând numele de agent, substantiv postverbal, cealaltă numele acțiunii, fiind preluat din engleză ca gerunziu:

1. + *coach* (antrenor) (engl.) [pron. *kăŭč*] s. m., art. *coach-ul* [pron. *kăŭčul*]

2. + *coaching* (engl.) [pron. *kăŭcing*] s. n., art. *coachingul* [pron. *kăŭcingul*]¹

În vol. II al *Inventarului de cuvinte și sensuri noi atestate în mediul online* (ICSO) (Barbu et alii, 2022: 92) nu este consemnat nici

---

* Lect. univ. dr., Universitatea din Oradea, Facultatea de Litere, alinapaula80@gmail.com.

¹ <https://doom.lingv.ro/?query=coach>, <https://doom.lingv.ro/?query=coaching>, 25.09.2023. În schimb, la p. 416 apar variantele *couch* și *couching*, pentru cea de-a doua fiind notată articularea definită *coachingul*, deci cu o grafie diferită. Credem că este pur și simplu vorba despre o scăpare la introducerea celor două anglicisme. În engleză, termenul *couch* are cu totul alte înțelesuri față de cele pe care le exprimă *coach* și *coaching*: 1. „canapea, sofa, divan, pat”, 2. „cușetă”, 3. „culcuș, vizuină, bârlog”.

coach, nici *coaching*², dar ambele sunt incluse în exemplele citate. În schimb, se înregistrează alte două lexeme din aceeași familie lexicală, una preluată întocmai din engleză, aparent adaptată morfologic (mai degrabă un plural tautologic/ hibrid atipic): s.m. sg. *coachee* – pl. *coachee-i* (!), cealaltă derivată pe terenul limbii române: vb. tranz. și refl. *coach-ui*, 1 sg. (*mă*) *coach-uiesc*, part. *coach-uit*, cu varianta *coachui* (după modelul altor verbe derivate: *stalkui*, *tăgui*, *trainui/ treinuei*, *tweetui* etc.). Termenii citați sunt specifici domeniului HR (resurse umane), desemnând „persoana sau instituția care beneficiază de îndrumare din partea unui specialist în stabilirea și atingerea obiectivelor personale sau profesionale dorite”, respectiv acțiunea de „a îndruma pe cineva în atingerea unui obiectiv personal sau profesional” (Barbu et alii, 2022: 92).

„sesiuni de business *coaching*”; „*coach-ul* îl va îndruma pe *coachee* în stabilirea obiectivului”; „elemente comune între *un coach* și organizația cu care lucrează”; „dau încredere *coachee-ului* că lucrul cu *un coach* îi poate fi realmente de folos”; „*Coachingul* este un proces co-creativ și colaborativ [...] toate destinate să ajute țelurilor celui care apelează la el (*coachee*, client)”; „Îl trimiți la traininguri, încerci să-l *coach-uești* și pas cu pas îl pui să facă alte lucruri, diferite de cele pentru care l-ai angajat [...]”; „Pentru a *coachui* oameni extraordinari, lideri și antreprenori, trebuie să îi ajuți să pătrundă mai adânc ca niciodată în interiorul lor.”; „De-a lungul timpului *am fost coach-uit*, *am coach-uit* la rândul meu [...]”; „am nevoie de încă niște ore în care să *coach-uiesc* niște oameni”; „să te poți *coach-ui* singură”.

Cuvântul englezesc *coachee* (a cărui ocurență o considerăm străină de română și total nejustificată pentru uzul limbii) este utilizat în tandem cu un alt substantiv verbal, *coacher*, după modelul *employer* – *employee*, *mentor* – *mentee* sau *trainer* – *trainee*. Deși nu se regăsește în niciun dicționar recent³, *coacher* este folosit frecvent pe diferite site-uri care discută despre ocupația de *coach* și abordează tipurile de *coaching*,

² Acestea nu au fost cuprinse nici în vol. I, apărut în 2020, deși cuvintele circulă din anii 2000 în diferite medii profesionale și sunt tot mai des prezente în spațiul virtual.

³ Amintim lucrările Blancăi Croitor: *Dinamica vocabularului limbii române. Mic dicționar de cuvinte recent atestate*, București, Editura Universității din București, 2022, unde nu se întâlnește niciun cuvânt din sfera *coachingului*, pe când în *Sufixele în limba română actuală. Formații recente*, București, Editura Universității din București, 2021, p. 208-209, găsim două cuvinte pe care le considerăm mult mai potrivite a fi întrebuițate: *a mentora* în loc de *a coach-ui/ coachui*, respectiv *mentorat* pentru *coaching*: *mentora* vb. tr. „a oferi servicii de mentorat; a acționa ca un mentor pentru cineva; a instrui pe cineva într-un anumit domeniu” (flex.: 3 sg. *mentorează*, E: *mentor* + suf. *-a*); *mentorat* s.n. „activitatea de a mentora pe cineva”, E: *mentor* + suf. *-at*). În vol. II din *Inventar de cuvinte și sensuri noi atestate în mediul online* (ICSO), p. 320, apare cuvântul *mentoring*, tot un anglicism din zona activităților de consiliere/ consultanță, sinonim cu *mentorship*, nume verbal de acțiune.

ortografiat ca atare ori în variante nefirești pentru română (a se vedea ultimul exemplu de mai jos):

„Și... surpriză... înainte să se prezinte la cabinetul meu a găsit pe Facebook un *coach* de 25 de ani, inginer, dar care și-a luat un atestat de *coach* în urma unor cursuri absolvite într-un weekend și a început ședințele de coaching la acesta în apartament. *COACHERI* sunt aceia care ajută omul când se află în dificultate.”⁴

„Adica așa clienți, așa *coach*eri.”, „În ceea ce privește coachingul, am întâlnit un *coach* de excepție, nu este opinia mea, ci a 51% dintre cei care l-au audiat.”⁵
„Între timp, unii life *coach*-eri cer peste 800 de lei pe oră pentru o ședință.”⁶

În privința încadrării morfologice a substantivului *coach*, dicționarele de specialitate consemnează numai formele de singular, chiar dacă, spre deosebire de *coaching* (folosit ca singularia tantum), nume deverbal pentru activitate, ar trebui să existe și pluralul, așa cum se întâmplă în cazul foarte multor cuvinte împrumutate din engleză. Astfel, *coach* este încadrat la genul masculin sau neutru (rar utilizat), și înregistrat cu două sensuri diferite: 1. „antrenor” (MDA2, 2010), „antrenor cu sarcini mai ales administrative, organizatorice” (DCR2, 1997; DN, 1986; MDN, 2000); 2. „automobil închis, cu două uși și scaune rabatabile pentru a permite accesul la scaunele din spate” (DN, 1986; MDN, 2000; MDA2, 2010).

Există totuși o legătură între cele două ocurențe: termenul care stă la baza anglicismului *coach* a fost folosit pentru prima dată în sec. XV, avându-și originea în localitatea maghiară Kocs, unde se fabricau trăsurile elegante numite *kocsi* (în română avem regionalismul *cocie*, cuvânt învechit utilizat și răspândit în Transilvania – „căruță”, „trăsură ușoară”), deci mijloace de transport specifice vremii. Astfel, între *coach* (cu înțelesul actual de automobil, alt mijloc de locomoție) și activitatea de *coaching* se poate stabili o relație metonimică: **„coaching-ul este un „vehicul” care te poate duce din locul în care te afli (A) acolo unde îți dorești să ajungi (B)”**⁷. *Coach-ul* este cel care intermediază de fapt în activitatea pe care o desfășoară, orientându-și clientul.

Pentru apelativul neutru există și forma de plural, terminată în *-uri*, desinența fiind atașată direct la radical ori scrisă cu cratimă (având în vedere fonemul nespecific în care se termină: /tʃ/): *coach*, *coachuri* sau

⁴ <https://republica.ro/coachi-samani-si-sarlatani-zda-mi-1000-de-euro-ca-sa-ti-spun-ca-te-gandesti-la-un-ciocan-rosu>, 25.09.2023.

⁵ <https://republica.ro/nu-confundati-coachingul-cu-terapia-din-1000-de-coachi-romani-doar-100-suntem-zadevarati>, 25.09.2023.

⁶ <https://www.vice.com/ro/article/qkmj9m/m-am-facut-life-coach-ca-sa-vad-cum-e>, 25.09.2023. De remarcat că au intrat în limba română destule anglicisme derivate cu sufixul de agent *-er*, adaptate morfologic și incluse în clasa masculinelor: *broker/ brokeri*, *dealer/ dealeri*, *designer/ designeri*, *lider/ lideri*, *manager/ manageri*, *setter/ setteri* etc.

⁷ <https://robertosz.ro/ce-este-coaching-ul/>, 25.09.2023.

coach, *coach-uri*⁸. Pentru varianta masculină, cele mai multe dicționare ilustrează invariabilitatea substantivului *coach*. Totuși, în ediția 2000 a MDN am regăsit forma de plural adaptată fonetic: *coach*, *coci*⁹ (sic!). Din punct de vedere grafic pare cel puțin ciudată dacă ne raportăm și la omonimele *coci*₁ (< substantivul *cocă*, *coci* „parte a unui avion, a unei nave”), respectiv *coci*₂ (forma de persoana a II-a singular indicativ prezent a verbului *a coace* – (tu) *coci*). Plurale neadaptate de masculin (păstrând grafia din limba engleză) circulă și în spațiul digital: desinența *-i* și articolul definit omonim fuzionează cu radicalul ori sunt scrise separat cu ajutorul cratimei:

„*Coachii* consideră că individul are întotdeauna răspunsul la propriile provocări.”¹⁰

„Acesta rămâne implicat activ pe tot parcursul demersului, în parteneriat cu *coach-ul* sau *coach-ii* angajați.”¹¹

„Transformation École, axată pe formarea de consultanți și de *coach-i*”¹²

„Métasystème Coach Academy este un spațiu de învățare creativă, congruentă și sistemică, destinat master *coach-ilor* potențiali și existenți.”¹³

„nevoia *coachilor* de a se adresa unei nișe clare de piață”¹⁴

Vorbind despre anglicismele recente din română și făcând referire la *coach*, Arina Greavu (2018: 230) observă că

o ultimă strategie pentru utilizarea substantivelor englezești cu referenți de plural este de a le lăsa nemarcate morfologic la plural. Numărul este dedus din așezarea substantivului împrumutat într-o serie de cuvinte la plural, din acordul cu alte cuvinte din enunț sau când împrumutul ocupă o poziție sintactică în mod normal rezervată pluralelor românești: „Vrem să inițiem și cursuri de formare de COACH” (*coachi*¹⁵).” (trad. n. A.-P. N.)

Deși exemplele selectate de noi demonstrează că, în ciuda restricțiilor fonetice, substantive precum *coach* apar și la plural în română, aceeași autoare oferă o posibilă explicație pentru invariabilitatea lui: modelul unor construcții specifice precum *vânzare de carte* sau *producător de film*. Devine paradoxală și greu de justificat adăugarea

⁸ <https://dexonline.ro/definitie/coach>, 25.09.2023.

⁹ <https://dexonline.ro/definitie/coach/definitii>, 25.09.2023.

¹⁰ <https://www.coachingpartners.ro/blog/ce-e-coachingul>, 25.09.2023.

¹¹ <https://www.metasysteme-coaching.ro/romana/coaching-pentru-organizatii/>, 25.09.2023.

¹² <https://www.metasysteme-coaching.ro/romana/metasysteme-romana/>, 25.09.2023.

¹³ <https://www.metasysteme-coaching.ro/romana/metasysteme-coach-academy/>, 25.09.2023.

¹⁴ <https://www.brightgoals.ro/articol/ce-este-coachingul-si-ce-nu-este>, 26.09.2023.

¹⁵ Varianta flexionată din paranteze a fost adăugată de autoare pentru a sugera utilizarea standard a formei de plural.

sufixului de agent *-er* la astfel de substantive: engl. sg. *coach* – pl. *coaches* > rom. sg. *coach* – pl. *coacheri* (Greavu, 2018: 232).

Multe site-uri care oferă servicii de *coaching* utilizează termenul ca și cum acesta n-ar fi adaptat morfologic, articolul definit fiind detașat de radical: „*coaching-ul* individual și de echipă”, „arta *coaching-ului*”.¹⁶

În *CLRE. Corpus lexicografic românesc electronic*¹⁷, o colecție de ediții digitale ale celor mai reprezentative dicționare românești din perioade diferite, anglicismul *coach* este preluat cu o singură accepție din cele două ediții ale *Dicționarului de cuvinte recente* și utilizat în contexte de singular:

a) s.m. (sport) antrenor cu sarcini mai mult administrative (Dimitrescu: 1997):

„Noul *coach* a format un bloc solid, alcătuit atât din jucători mai vechi cât și din cele mai tinere și promițătoare talente ieșite la iveală [...]”; „Căsătorit, tată a doi copii [...], *coach-ul* cel mai fericit al anului '82 preferă vinului o băutură ceva mai răcoritoare, Coca-Cola...”; „Actualul *coach* al Chimiei nu ne-a confirmat știrea, dar nici n-a infirmat-o.” (vezi și DCR2, 1997: 62)

b) s.m. (cuv. engl.) 1. (sport) – antrenor (Dimitrescu et alii: 2013):

„Iată certificatul de descalificare al acestui faimos *coach*...”; „În vârstă de 51 de ani, apreciatul *coach* a pregătit pe Tottenham, cu care a câștigat Cupa U.E.F.A. în 1984.”; 2. (management) – instructor: „Programul va conține: investiția în capitalul uman, arta de a fi *coach* și mentor, managementul schimbării.”; „În limba engleză, *coach* înseamnă antrenor pentru sportivii de performanță [...]. Termenul a fost împrumutat în limbajul oamenilor de afaceri, descriind competențele și așteptările de la o profesie nouă, aceea de *coach*. O astfel de persoană își «acompaniază» clientul spre obținerea succesului dorit...”

Din exemplele oferite de CLRE se observă întrebuințarea anglicismului fie în asociere cu un determinant (articolul definit: *coach-ul*, adjectivul demonstrativ antepus: *acestui*), fie cu un modificador (adjectiv calificativ antepus: *noul*, *apreciatul*, *faimos* ori adjectiv situațional – deictic temporal: *actualul*).

În ipostaza nearticulată, la singular ori la plural, *coach* apare:

a) în structuri copulative: „arta de *a fi coach*”, „Cei care *sunt coachi* cu adevărat dau valoare prin ceea ce fac, nu prin ceea ce au dobândit.”¹⁸

b) în structuri partitive, acolo unde ar trebui folosit la plural (pe care îl deducem din asocierea cu un cantitativ indefinit): „Probabil că în acest moment *cei mai mulți dintre coach* de

¹⁶ <https://www.metasysteme-coaching.ro>, 26.09.2023.

¹⁷ <https://clre.solirom.ro/>, 26.09.2023.

¹⁸ <https://republica.ro/nu-confundati-coachingul-cu-terapia-din-1000-de-coachi-romani-doar-100-suntem-zadevarati>, 27.09.2023.

succes sunt cei care au școli care îi învață pe alții ce-i coachingul...”¹⁹

- c) în structuri cantitative, obligând la utilizarea pluralului: „[...] categoric, mulți dintre cei self-proclaimed „o *sută de coachi* adevărați” habar nu au de psihologie, de filozofie, de multe ori au formare la ASE sau la politehnică (sau generală...)”²⁰
- d) în poziție de subiect: „*Coach* înseamnă antrenor.”;
- e) asociat cu o prepoziție a calității: „Au apărut în ultima vreme o puzderie de inși care se recomandă *drept coach*.”²¹ (a se observa, contextual, apariția unui grup nominal format dintr-un substantiv colectiv urmat de un plural în acuzativ);
- f) ca modifier (atribut prepozițional: „o profesie nouă, aceea *de coach*” sau atribut categorial: „amfitrioana, o *doamnă coach*”²²).

Alți adjuncți ai anglicismului pe care i-am identificat în exemplele selectate includ:

- adjective calificative compuse: „*noii apăruiți coach*”²³ (sic!) (antepunerea adjectivului obligă la articularea definită, deși aici apare într-o formă greșită);
- adjective pronominale relative: „Câți clienți, *câți coach-i*, câte personalități sau persoane, atâtea moduri de a dezvolta o excelență.”²⁴;
- numere distributive: „Aici vine și se instalează *câte un coach* de viață bună, care îți spune că ești o ființă minunată, că meriți tot binele din lume și toată dragostea de sine și gata, te simți mai bine...”²⁵.

Cât despre comportamentul semantic al anglicismelor supuse analizei, e de remarcat atât multitudinea de termeni ocurenți, cât și definițiile propuse în mediul online pentru *coach* și *coaching*, împreună cu tipurile existente, vorbitorii apelând cel mai frecvent la cuvintele englezești. Justificarea vine tot din partea internauților, aceea că nu putem cuprinde prin variantele românești sensul celor două anglicisme. Ba mai mult, se fac diferențe clare între tipurile de instruire pe care le

---

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ <https://republica.ro/o-noua-religie-ic-i-propune-sa-vindece-boala-corporatistului-despre-coaching-c-i-c-arlatanie>, 27.09.2023.

²² *Ibidem*.

²³ <https://republica.ro/nu-confundati-coachingul-cu-terapia-din-1000-de-coachi-romani-doar-100-suntem-zadevarati>, 27.09.2023.

²⁴ <https://www.metasysteme-coaching.ro/romana/metasysteme-coach-academy/>, 27.09.2023.

²⁵ <https://republica.ro/o-noua-religie-ic-i-propune-sa-vindece-boala-corporatistului-despre-coaching-c-i-c-arlatanie>, 27.09.2023.

putem desemna cu ajutorul englezismelor: una e *coachingul*, alta e *trainingul* sau *mentoringul/ mentoratul*. Nu e totuna un *coach* cu un *trainer* sau cu un *mentor*.

Unui *coach* îi este specifică acțiunea de consiliere, de îndrumare, de orientare către propriile scopuri ale clientului cu intenția de a-și atinge potențialul maxim („Rolul *coachului* este, în esență, unul de susținător și de interlocutor obiectiv, el nefiind nici educator/ trainer/ formator, nici evaluator și nici vindecător.”²⁶); *trainerul* oferă o anumită pregătire, vine cu niște informații, idei, tehnici și soluții, iar *mentorul* este un îndrumător cu experiență, care își împărtășește cunoștințele și/ sau deprinderile spre a-i ajuta pe ceilalți să se dezvolte.

Verificând în DOOM3 situația acestor cuvinte, observăm că au fost introduse substantivul *mentorat* (derivat de la *mentor* cu sufixul participial *-at*), respectiv *trainer* (2021: 730, 1071), *mentor* existând deja în DOOM2 (2005/ 2010: 481), față de *training*, anglicism nou consemnat în aceeași lucrare (2005/ 2010: 804). Întrebarea legitimă pe care o putem formula într-un asemenea context este de ce se preferă tot mai mult anglicismele în detrimentul unor cuvinte echivalente din română. Avem totuși posibilitatea de a le înlocui.

Coach/ trainer și *coaching/ training* (cu sensul „instructor pentru cursuri profesionale”, respectiv „cursuri de perfecționare profesională” – Bocoș, 2020: 140) nu sunt neapărat necesare atâta vreme cât avem substantive precum *antrenor*, *consilier*, *educator*, *expert* (în comunicare), *instructor*, *îndrumător* sau *mentor* (majoritatea neologisme). Sau altele, chiar dacă mai puțin preferate și resimțite ca vechi, posibil demodate (*călăuzitor*, *povățuitor*, *preceptor*, *sfătuitor*, *sfetnic*). Până și *consultant* este o variantă acceptabilă față de *coach*, în ciuda originii sale englezești. *Coach*, *coachee*, *coacher* și *coaching* se încadrează în categoria anglicismelor „de lux”, nicidecum a celor necesare. Postările din Internet atrag însă atenția asupra diferențelor de sens dintre *coaching*, *training* și *mentoring*, iar utilizatorii lor preferă termenii străini celor autohtoni. Până la urmă este vorba despre nuanțe, pentru care se pot găsi cuvintele corespunzătoare, adecvate în a denumi realitatea respectivă.

Coachingul este recunoscut în România ca ocupație și încadrat în Clasificarea ocupațiilor cu COR 242412, fiind denumit *specialist în activitatea de coaching*²⁷, alături de alte profesii precum: *antrenor*, *educator*, *consilier*, *consultant* (formare), *instructor* sau *mentor*. Din postările urmărite putem selecta câteva exemple spre a puncta accepțiile date anglicismelor *coaching* și *coach*:

²⁶ <https://republica.ro/nu-confundati-coachingul-cu-terapia-din-1000-de-coachi-romani-doar-100-suntem-zadevarati>, 27.09.2023.

²⁷ Acesta apare la p. 82 din documentul oficial, având intrarea cu nr. 3624: https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/Munca/COR/ISCO_08_lista_alfabetica_ocupatii_062023.pdf, 27.09.2023.

„Coaching-ul este procesul prin care ești ghidat spre a atinge fericire sau performanță în viața ta, folosind resursele la dispoziția ta, dobândind noi resurse, urmând un plan și păstrându-ți focusul.”²⁸; „Coachingul este despre a ajuta oamenii să identifice, să valorifice învățarea care este chiar dincolo de capacitățile lor actuale, dar la îndemâna lor și necesare pentru următorul pas înainte.”²⁹; „Coachingul creează responsabilitatea pentru a face progrese și a îndeplini obiective.”³⁰; „Numele de *coaching* este luat din sport. Ideea este aceea de antrenare pentru performanță. Domeniul poate fi oricare – afaceri, carieră, familie...”³¹; „Coaching-ul este arta de a însoți clientul prin dialog pentru a-i permite să dobândească rezultate remarcabile și să își crească calitatea vieții, lăsându-i în întregime puterea și responsabilitatea. *Coach*-ul susține clientul să descopere, clarifice și să se alinieze la ceea ce dorește să dobândească, îl încurajează să se autodescopere și îl orientează spre progres.”³²

Putem reduce *coachingul* la câteva cuvinte-cheie: el presupune o *schimbare*, un demers prin care cel instruit ajunge la o stare de bine sau *performanță* în viața personală și/ sau profesională cu ajutorul unui *expert în comunicare*, cel care *facilitează* și îl determină să conștientizeze necesitatea schimbării. Un *coach* este acea persoană care își *ghidează* clientul în a găsi *soluții* și *răspunsuri* la diferite provocări personale/ profesionale, îmbinând diferite tehnici și strategii. *Coach*-ul este asociat cu diverse *roluri*, iar activitatea sa are aplicabilitate în viață și în business. De aici și varietatea denumirilor date ocupației:

business coach (consilier în afaceri), *career coach* (consultant pentru carieră), *executive coach* (consilier pentru cei care dețin o poziție managerială și doresc să-și îmbunătățească stilul de conducere, dar și performanța și rezultatele echipei subordonate), *family coach* (consultant, „antrenor” al familiei), *financial coach* (consultant financiar), *fitness coach* (antrenor personal în activitatea sportivă), *health coach* (consultant în probleme de sănătate, dar nicidecum nutriționist), *leader/ leadership coach* (sfătătorul celui aflat într-o funcție de conducere), *life coach* (ghid, consilier, terapeut în probleme legate de viață), *marketing and sales coach* (consilier în domeniul marketingului și al vânzărilor), *master coach* (consilier profesionist, un fel de maestru în consultanță, cu experiență în domeniu), *mental coach* („preparator” mental în activitatea sportivă, altul decât preparatorul fizic sau antrenorul), *mindset coach* (consilier, ghid în a descoperi credințe și comportamente din trecut care afectează evoluția personală/profesională), *personal coach* (antrenor, consultant personal), *relationship coach* (consilier al relațiilor), *spiritual coach* (ghid, îndrumător spiritual), *social media coach* (consilier ce oferă sprijin și soluții în a promova afacerea proprie cu ajutorul rețelelor de socializare), *team coach* (sfătător al unei echipe de lucru, de exemplu într-o companie), *vocal coach* (antrenor de voci/ profesor de canto), *Tik*

²⁸ <https://www.coaching-romania.ro/ce-este-coachingul/>, 27.09.2023.

²⁹ <https://www.coachingpartners.ro/blog/ce-e-coachingul>, 27.09.2023.

³⁰ *Ibidem*.

³¹ <https://leadercoach.ro/coaching/ce-inseamna-coaching/>, 27.09.2023.

³² <https://mindspa.ro/2020/uncategorized/psiholog-coach-sau-terapeut-partea-i/>, 27.09.2023.

Tok coach (consultant pentru utilizarea aplicației Tik Tok în scopul de a ajuta diferitele mărci comerciale și afaceri să se dezvolte și să producă un câștig financiar).

Pentru activitatea de *coaching*, paleta de cuvinte este la fel de bogată. Astfel întâlnim *business coaching/ coaching in business, career transition coaching, change management coaching, coaching în educație, coaching în organizații, coaching personal/ în dezvoltarea personală, coaching pentru manageri și lideri, coaching pentru performanță, team coaching/ coaching pentru echipă, coaching strategic de director, coaching de lider și conducător, coaching de preluare de ștafetă, coaching sistemic de întreprindere, resilience & well-being coaching* (coaching pentru optimism și stare de bine), *role coaching, solution focused coaching* (coaching bazat pe găsire de soluții) etc.

Abordând problema dinamicii lexicului românesc actual din perspectiva globalizării, Voica Radu-Călugăru (2022: 290, 291), menționează termenii de *coach* și *coaching* în strânsă legătură cu *mentor* și *mentorat*:

„Dezvoltarea personală implică un proces pe termen lung, care poate fi realizat individual ori sub îndrumarea unui *coach*, respectiv *mentor*.”; „Cuvântul *coaching* (neînregistrat în DOOM3) desemnează activitatea de *mentorat* într-un segment anume, astfel că găsim în mediul online, în corporații, companii diferite tipuri de *coaching* [...]” (trad. n. A.-P. N.)

În privința raportului pe care anglicismele *coach* și *coaching* îl stabilesc cu mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului, cele două nu sunt productive pe terenul limbii române în comparație cu alte cuvinte împrumutate. Accidental, cu o vădită tentă autoironică, apare un derivat după modelul altor englezisme (*blogger – bloggereală, shopping – shoppingăreală, youtuber – youtubăreală*):

„Da, sunt propriul meu coach. Fac *coachingăreală* cu mine de dimineața până seara.”³³

„Și astfel, pe lângă cei care au pornit pe această cale din vocație și din dorința autentică de a ajuta și care investesc continuu în perfecționare temeinică, au apărut ceea ce eu numesc *pseudo-coachii* oportuniști, în momentul de față estimând că există peste 1.000 de oameni care se promovează ca fiind (și) „coachi”.”³⁴

Fără a avea pretenția exhaustivității, am încercat să ilustrăm prin exemplele citate că nu toate anglicismele sunt de preferat pentru a denumi ocupații mai noi, că ele nu au întotdeauna stabilitate ortografică

³³ <https://republica.ro/coachi-samani-si-sarlatani-zda-mi-1000-de-euro-ca-sa-ti-spun-cate-gandesti-la-un-ciocan-rosu>, 28.09.2023.

³⁴ *Ibidem*. Observăm în exemplul dat un compus cu prefixoid (*pseudo-* „fals”).

și/ sau morfologică și că pot fi înlocuite cu derivate românești ori cu termeni existenți deja în limbă din perioade diferite ale exercitării influenței engleze. Cuvintele de origine străină, asemenea modelor, se schimbă și ele, unele se fixează în masa vocabularului, altele dispar ori sunt mai greu acceptate de vorbitori. Româna este mai permisivă cu anglicismele față de alte limbi, însă dicționarele nu țin întotdeauna pasul cu invazia lor.

REFERINȚE:

- * * *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (DOOM3), ediția a III-a revăzută și adăugită, București, Editura Univers Enciclopedic (ediție digitală: <https://doom.lingv.ro/>), 2021.
- * * *Micul dicționar academic* (MDA2), ediția a II-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică, București, Editura Univers Enciclopedic, 2010.
- Barbu, Ana-Maria (coord.), Lupu, Irina, Oprea, Ștefania, Teleoacă, Dana-Luminița, *Inventar de cuvinte și sensuri noi atestate în mediul online* (ICSO), vol. II, București, Editura Academiei Române, 2022.
- Barbu, Ana-Maria, Croitor, Blanca, Niculescu-Gorpin, Anabella-Gloria, Radu, Carmen-Ioana, Vasileanu, Monica, *Inventar de cuvinte și sensuri noi atestate în mediul online* (ICSO), vol. I, București, Editura Academiei Române, 2020.
- Bocoș, Cristina, *Moda lingvistică: anglicismele*, pp. 128-149, în vol. *Patrimoniu și imaginar lingvistic* (II), coord. Elena Platon, Iași, Editura Polirom, 2020.
- CLRE. *Corpus lexicografic românesc electronic*: <https://clre.solirom.ro/>.
- Croitor, Blanca, *Dinamica vocabularului limbii române. Mic dicționar de cuvinte recent atestate*, București, Editura Universității din București, 2022.
- Croitor, Blanca, *Sufixe în limba română actuală. Formații recente*, București, Editura Universității din București, 2020.
- Dimitrescu, Florica (coord.), Ciolan, Alexandru, Lupu, Coman, *Dicționar de cuvinte recente* (DCR3), ediția a III-a, București, Editura Logos, 2013.
- Dimitrescu, Florica, *Dicționar de cuvinte recente* (DCR2), ediția a II-a, București, Editura Logos, 1997.
- Greavu, Arina, *Recent Anglicisms in Romanian. Evolution and Integration*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2018.
- Marcu, Florin, *Marele dicționar de neologisme* (MDN), București, Editura Saeculum, 2000.
- Marcu, Florin, Maneca, Constant, *Dicționar de neologisme*, București, Editura Academiei, 1986.
- Pioariu, Rodica, *The Romanian Language under the Impact of Globalization*, în „Journal of Humanistic and Social Studies”, vol. II, no. 2 (4), 2011, p. 39-47.
- Radu-Călugăru, Voica, *On the Dynamics of the Current Lexicon of the Romanian Language from the Perspective of Globalization*, în „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie” (SCOL), anul XV, nr. 1-2, 2022, p. 289-304.

Webografie

<https://www.brightgoals.ro>.

<https://www.coachingpartners.ro>.

<https://www.coaching-romania.ro>.

www.dexonline.ro.

<https://leadercoach.ro>.

<https://www.metasyteme-coaching.ro>.

<https://mindspa.ro>.

<https://mmuncii.ro>.

<https://republica.ro>.

<https://robertosz.ro>.

<https://www.vice.com>.